

Saksframlegg

Reglement for kommunale garantier

Arkivsaksnr.: 05/36304

Forslag til innstilling:

1. Bystyret vedtar forslaget til reglement for kommunale garantistillelser.
2. Bystyret vedtar å delegere til formannskapet å avgjøre saker om enkeltgarantier hvor maksimumsansvaret er lavere eller lik kr 500.000,-. Punkt 6 i forslaget til garantireglement erstatter med dette punkt 1.7 i gjeldende delegasjonsreglement

Trondheim kommune

Bakgrunn

Trondheim kommune hadde ved utgangen av 2004 et totalt garantiansvar på vel 890 mill kr. Av totalbeløpet utgjør garantier for boligformål (i hovedsak omsorgsboliger og husbankfinansierte boliger og barnehager) ca 540 mill kr og garantier til næringsformål vel 280 mill kr (Kraftverkene i Orkla og Trøndelag Bomveiselskap). Den resterende andelen på ca 70 mill kr fordeler seg i hovedsak på idrettsformål, private sykehjem og private barnehager med finansiering fra private kredittinstitusjoner.

En stor andel av garantiansvaret er knyttet opp mot objekter med lav risiko. Av totalen på 890 mill kr er det anslagsvis 30-50 mill kr som kan vurderes som risikoutsatt, altså hvor det foreligger mulighet for realisering av garantistillelse. Andelen prosjekter med relativt stor risiko har imidlertid økt de senere årene og spesielt gjelder dette innenfor idrettsområdet.

Et stort garantivolum og spesielt en økende andel garantier med høy risiko har aktualisert behov for et internt reglement for kommunale garantistillelser. Kommunelovens § 51 setter grenser for hva-, til hvem- og hvordan kommunen kan garantere. Dette handler garantireglementet om. Men det er også i reglementet viktig å få slått fast hvordan sak og vedtak skal utformes, hvem som har ansvaret for oppfølging av garantiansvaret og hvordan dette skal gjøres.

Lovgrunnlaget

Som jeg har nevnt ovenfor er det Kommunelovens § 51 som omhandler kommunale garantistillelser. Denne lovparagrafen ble sist endret ved endringsloven av 7. juli 2000. Det foreligger i tillegg egen forskrift fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 2. februar 2001.

Loven og forskriften utgjør til sammen rammen for det handlingsrom kommunen har for å stille økonomiske garantier eller kausjon.

Kommentarer til reglementet

I vedlagte forslag til reglementet har jeg lagt vekt på å nedfelle den praksis som har vært fulgt i kommunen gjennom mange år. I forhold til loven og tilhørende forskrift har vi på noen punkter fulgt en noe snevrere praksis enn det gis adgang for. Dette skal jeg kommentere nærmere.

I reglementets pkt 2, "Virkeområde", er det fastsatt at reglementet gjelder alle forhold hvor kommunen garanterer for andres økonomiske forpliktelser. Mer spesifikt innebærer dette såkalte "tredjemannsgarantier" og det som benevnes som "annen økonomisk garanti". Med begrepet "tredjemannsgaranti" menes at kommunen inntår for en annens fordring, og kreditorer har rett til å kreve kommunen (gjelder garantier for låneopptak). "Annen økonomisk garanti" omfatter såkalte selvstendige garantier. Dette innebærer bl a et løfte ovenfor et idrettslag om å dekke et underskudd ved et idrettsarrangement, men uten at kreditorer har rett til å kreve kommunen.

Det er grunn til å presisere at loven ikke gir kommunen anledning til å stille garanti knyttet til næringsvirksomhet.

Reglementets pkt 3, "Garantiformål", er en spesifisering av pkt 2. I forhold til loven har jeg foreslått en noe snevrere avgrensning. Loven gir kommunen adgang til å stille garanti for ansattes lån. I Trondheim

Trondheim kommune

kommune har dette ikke vært praksis de senere årene, og jeg ser ikke relevante grunner for åpne opp for en slik praksis.

Når det gjelder garantiformer, reglementets pkt 4, er lovens hovedregel at garanti (gjelder tredjemannsgarantier) bare kan stilles for andres økonomiske forpliktelser i form av simpel kausjon. Av loven fremgår det at det kan dispenseres dersom kreditor for den forpliktelse det stilles garanti for er en privatperson, og ved omdanning av kommunal virksomhet til selskap med begrenset ansvar. Jeg har i mitt forslag til garantireglement ikke gitt adgang til å dispensere fra hovedregelen.

Reglementets pkt 5 omhandler garantiens omfang og utvikling. Hovedregelen er at det kun garanteres for hovedstolen. Det betyr at kommunen ved en eventuell realisering av forpliktelse ikke kan kreves for påløpte ikke betalte renter og låneomkostninger. Erfaring viser at de fleste kredittinstitusjoner aksepterer denne betingelsen. Men da vi også har eksempler på at kredittinstitusjoner krever at påløpte renter og låneomkostninger helt eller delvis skal omfattes av garantien må reglementet inkludere dette som mulighet. Som følge av hovedregelen har vi også hatt som praksis at det i vedtaket angis at; ”garantiansvaret nedtrappes suksessivt i takt med forutsatt utvikling i hovedforholdet”. Dette skal fortsatt være hovedregelen, men hvis det unntaksvis bestemmes at garantien også skal omfatte påløpte renter og låneomkostninger må vedtaket tilpasses dette.

Pkt 6 i forslaget til reglement omhandler tidsavgrensning av garantier. Hovedregelen er at garantien ikke kan overstige låneobjektets levetid, men for å ivareta hensyn ved et eventuelt mislighold er det anledning til å strekke garantiperioden maksimum 2 år utover forfallstidspunkt. Det kan imidlertid ikke under noen omstendighet stilles garantier som skal gjelde i mer enn 40 år.

I pkt 7 i forslaget til reglement foreslår jeg at bystyret delegerer til formannskapet å avgjøre saker om enkeltgarantier hvor maksimumsansvaret er lavere eller lik kr 500.000,-. Gjeldende delegasjonsreglement har bestemmelser om delegasjon til formannskapet i pkt 1.7. Bestemmelsene innebærer at formannskapet kan vedta enkeltgarantier på inntil 2 mill kr og innenfor en vedtatt totalramme på kr. 10 mill kr. Denne delegasjonsmuligheten har i liten grad vært anvendt de senere årene. Dette kan ha sammenheng med at mange av garantisakene de senere årene har oversteg kr 2 mill, at sakene har vært av prinsipiell karakter og at bestemmelsen i gjeldende delegasjonsreglement har vært vanskelig å følge opp. Mitt forslag innebærer en forenkling av delegasjonsbestemmelsen og samtidig en snevrere ramme for formannskapets fullmakt på dette området. Å sette delegasjonsgrensen til kr 500.000,- er valgt fordi dette er beløpsgrensen for statlig godkjenning – garantier med maksimumsbeløp lavere eller lik kr 500.000,- trenger ikke statlig godkjenning.

Pkt 7 og 10 i reglementet omhandler saksbehandling og oppfølging av kommunale garantier. Hensikten er å sikre at saker om kommunale garantistillelser belyser alle vesentlige momenter, at vedtakene blir fullstendige og korrekte, og at oppfølging blir avklart med hensyn til myndighet og ansvar.

Rådmannen i Trondheim, 25.10.05

Snorre Glørstad
kommunaldirektør

Hans Ole Rolfsen
rådgiver

Vedlegg: Reglement for kommunale garantistillelser

Trondheim kommune

REGLEMENT FOR KOMMUNALE GARANTISTILLELSER

1. Lovgrunnlag

Dette reglementet er utformet i samsvar med bestemmelsene i lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) av 25. september 1992, § 51, og endringsloven av 7. juli 2000 nr 71. Forskrift om kommunale og fylkeskommunale garantier, iverksatt fra 01.03.2001.

2. Virkeområde

Dette reglementet gjelder alle forhold hvor kommunen garanterer for andres økonomiske forpliktelser. Reglementet omfatter ikke såkalte egengarantier, dvs garantier for oppfyllelse av kommunens egne forpliktelser.

3. Garantiformål

Kommunen kan stille garanti for andres økonomiske forpliktelser til følgende formål:

- Investeringer som skal gjennomføres av organisasjoner som ikke utøver næringsvirksomhet med forretningsmessig formål. Eksempler på organisasjoner det kan stilles garanti for er; idrettslag og sportsforeninger, private barnehager, stiftelser med et ideelt formål (f eks private sykehjem)
- Boliger i borettslag – gjelder utbygging av kategoriboliger (omsorgsboliger og boliger for funksjonshemmede).
- Garanti for tidligere gjeld ved omdanning til ansvarlig selskap
- Drift, f eks for kultur- og idrettsarrangementer.

4. Garantiformer

Kommunen kan bare forplikte seg ved simpel kausjon. Kommunen kan kun garantere for tiltak i egen kommune. Når debtors forpliktelser knytter seg til tiltak i flere kommuner skal ansvaret for den enkelte garantist begrenses til en andel av forpliktelsen som naturlig kan relateres til egen kommune.

Lån til investeringsformål som kommunen stiller garanti for skal sikres med best mulig pant i låneobjektet, og som hovedregel nedbetales etter serieprinsippet.

5. Garantiforpliktelsens omfang og nedtrapping

I vedtak om garantistillelse og garantiavtale/-erklæring skal det alltid angis det maksimumsansvar garantien omfatter. Hovedregelen er at garantien kun skal omfatte hovedstolen. I spesielle tilfeller hvor kreditor krever det, kan garantien også omfatte påløpte låneomkostninger helt eller delvis.

Hovedregelen er at garantiansvaret nedtrappes suksessivt i takt med forutsatt utvikling i hoveforholdet.

6. Garantiforpliktelsens tidsavgrensning

Ved garanti for lån til investeringer skal garantiperiodens lengde ikke være lengre enn låneobjektets levetid, men dog slik at den gir kreditor i hovedforholdet rimelig tid til innfordring i tilfelle mislighold.

Garantiperioden kan ikke strekke seg utover 2 år fra forfall for fordringen mot hoveddebitor. Det kan ikke stilles garantier med varighet over 40 år, iberegnet 2 år fra forfall mot hoveddebitor.

Ved garanti til driftsformål skal garantiperioden settes så kort som mulig.

7. Delegasjon

Bystyret delegerer til formannskapet å avgjøre saker om enkeltgarantier hvor maksimumsansvaret er lavere eller lik kr 500.000,-.

8. Saksutforming og vedtak

Det politiske utvalg som fatter garantivedtaket skal gjøres kjent med risikoen forbundet med å stille garanti. Herunder skal det gjøres kjent med om den forpliktelse det garanteres for er sikret på annen måte av andre enn kommunen. Utvalget skal videre gjøres kjent med hvorvidt tiltaket kan realiseres uten kommunal garanti.

I vedtaket om enkeltgarantier skal følgende angis:

- Hva garantien gjelder og for hvem
- Garantien gis ved simpel kausjon, jf pkt 4
- Garantiansvaret omfang (maksimumsbeløp), jf pkt 5
- Garantiansvarets utvikling, jf pkt 5.
- Garantiansvarets varighet, jf pkt 6.
- Vedtaket om kommunal garanti skal oversendes fylkesmannen for godkjenning – gjelder når maksimumsansvaret overstiger kr. 500.000,-, jf pkt. 8.

9. Statlig godkjenning

Vedkommende kommunaldirektør som har vært saksforbereder har ansvaret for å sende inn vedtaket til godkjenning for Fylkesmannen. Dette gjelder garantier hvor maksimumsansvaret overstiger kr 500.000.

10. Garantierklæring

Vedkommende kommunaldirektør som har vært saksforbereder har ansvaret for å utarbeide garantierklæring, få denne underskrevet og oversende denne til kredittinstitusjonen sammen med vedtak og fylkesmannens godkjenning. Ordfører underskriver erklæringen når det gjelder vedtak gjort av bystyret og av formannskapet i medhold av delegert fullmakt fra bystyret.

11. Oppfølging

Kommunaldirektøren, som garantien naturlig hører inn under, har oppfølgingsansvaret. Oppfølgingsansvaret omfatter følgende:

- Mottakeren av kommunal garanti tilskrives; gjøres kjent med vedtaket, og at regnskap med kommentarer og budsjett for kommende år skal sendes inn hvert år i garantiperioden.
- Kommunaldirektøren som har oppfølgingsansvaret skal gjennom innsendte dokumenter gjøre seg kjent med garantimottakerens økonomiske utvikling og iverksette nødvendige tiltak hvis det anses nødvendig.

I tillegg til dette mottar finans- og regnskapstjenesten ved hvert årsskifte kontoutskrift fra kreditorene om gjeldsstatus for mottakerne av kommunal garanti. Disse opplysningene legges til grunn for garantioversikten i kommunens regnskap, jf egen note om garantiforpliktelser.

12. Revisjonen

Kommunaldirektøren, som garantien naturlig hører inn under, skal oversende kopi av garantidokumentene til Enhet for revisjon og resultatkontroll, jf pkt 9.